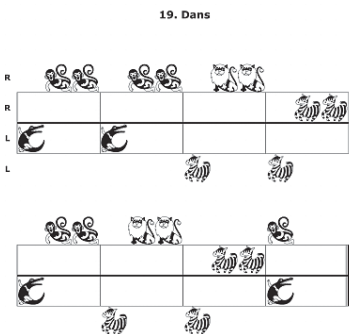

▲ Mara van Pommeren en Annemieke Boot. Foto's: Jasper van Overbeek

De klavierleeuwen komen eraan

PIANOMUZIEK LESMETHODE

Annemieke Boot en Mara van Pommeren ontwikkelden een nieuwe pianolesmethode voor jonge kinderen. Zondag presenteerden de noordelijke pianisten hun revolutionaire 'Klavierleeuwen' in Utrecht. „Wij gaan uit van de motoriek van het kind.” **Door Job van Schaik**

Bijna alle amateurpianisten in Nederland kennen Folk Dean, de man van 'Mijn eerste pianoboek', 'Steeds beter' en nog wat van die lesboekjes met eenvoudig te spelen deuntjes. Of anders John Thompson wel, ook zo iemand die een veelgebruikte pianomethode ontwikkelde. En je hebt natuurlijk de Suzuki-kinderen, die volgens een in Japan ontwikkelde methode leeren spelen, waarbij gehoor en beleving centraal staan. Maar er is geduchte concurrentie op komst: de klavierleeuwen komen eraan.

„Toen we hiermee begonnen, vroeg een meisje me: „Word je dan net zo beroemd als meneer Folk Dean”, vertelt Mara van Pommeren. „Ik had daarbij toen nog helemaal niet stilgestaan. Maar als het aan ons ligt wordt het wereldwijd, naast Suzuki, dé pianomethode.” Van Pommeren (Krewerd, 1981) zegt het met een glimlach, maar de lesboeken 'Klavierleeuwen' en 'Podiumbeesten' die ze de samen met Annemieke Boot (Emmen, 1981) ontwikkelde, zijn revolutionair genoeg om de wereld te veroveren. „We zijn nu nog met het derde deel bezig”, zegt Boot. „Als dat klaar is, gaan we met vertalingen aan de slag.”

Uitgangspunt van de pianomethode van Boot en Van Pommeren is de motoriek van het kind. „Bij jonge kinderen ontbreekt de fijne motoriek nog”, zegt Van Pommeren. Boot: „Kleine kinderen grijpen alles met een duim en een vinger. Die greep is ons uitgangspunt. Daardoor bewegen kinderen met onze methode heel natuurlijk, achter de piano.” Klavierleeuwen is geschikt voor leerlingen vanaf 4 jaar. Omdat het reguliere notenschrift veel te moeilijk is voor wat Boot en Van Pommeren met hun methode willen, bedachten de twee pianisten een nieuw soort notenschrift, bestaande uit afbeeldingen van dieren.

Het zijn er tien – vlinder, muis, kat, krokodil, aap, droevige aap, dolfin, zebra, giraf, leeuw – en elk dier staat voor een greep met een vaste toonafstand. Van Pommeren: „De krokodil bijvoorbeeld staat voor de tweeklank c-g en de muis voor f-g.” Boot: „Hoe groter het dier, hoe groter de greep. Bij de omgekeerde dieren is het trouwens precies andersom. Een omgekeerde giraf is juist heel klein en een omgekeerde muis heel groot.” De tweeklanken kunnen kinderen met beide handen overal op de piano pakken.

Want het zijn niet alleen de dieren en het gebruik van tweeklankgrepen die 'Klavierleeuwen' onderscheidt van andere lesmethodes. „Veel methodes beginnen in het midden van de piano, rond de centrale c, en gebruiken maar een heel klein deel van het instrument”, zegt Boot. „Wij gaan meteen voor het hele instrument.” Dat is ook de belangrijkste reden om met het dierschrijf te werken. Van Pommeren: „Omdat wij het hele klavier gebruiken, zou dat in notenschrift leiden tot onleesbare partituren. Niet alleen voor kleuters maar ook voor volwassenen.” Boot: „Het is een heel dynamische methode. Kinderen ontdekken al in de eerste lessen de orkestrale klank van de piano. Wij vinden het heel belangrijk dat ze meteen echte muziek maken.”

Daarom leren de kinderen met 'Klavierleeuwen' en 'Podiumbeesten' ook om te zingen. „Het is heel leuk om jezelf te begeleiden op de piano bij een liedje”, zegt Van Pommeren. „En je leert er heel veel van.” Boot: „Maar kinderen zingen tegenwoordig veel minder dan vroeger. Soms durven ze ook niet, daarom zing ik altijd mee.” De aandacht voor expressie en muzikaliteit is een ander onderscheidend kenmerk. „Wij pianisten praten heel vaak over de techniek”, zegt Boot. „Maar leerlingen en hun ouders hoor je daarover veel minder. Zij zijn vooral blij met de muziek. Ook voor ons staat de muziek voorop.”

In het eerste deel, 'Klavierleeuwen', gebruiken Boot en Van Pommeren behalve eigen composities met beeldende en verhalende titels als 'Regendruppels', 'Fladdrende vlinders' en 'De locomotief' ook bestaande kinderliedjes. „De stukken stimuleren leerlingen om heel expressief te spelen en meteen echte muziek te maken”, zegt Boot. Het laatste stuk van deel 1 is het 'Klavierleeuwenconcert', een bewerking van het beroemde begin van Tsjajkovski's eerste pianoconcert. Voor 'Podiumbeesten' en het derde deel waarmee ze nu bezig zijn, componeerden de pianistes alle muziek zelf.

De twee noordelijke pianistes werden tijdens hun pianostudie aan het Prins Claus Conservatorium in Groningen op het idee gebracht door Robert Harris, pianist en bewegingswetenschapper. „Hij kwam met het idee van de grepen en wees op het belang van de motoriek. We gaven destijds zelf ook al les, maar hadden nog geen geschikte methode gevonden voor jonge kinderen. Toen we onze masteropleiding in Utrecht volgden, hebben we in de trein van Gronin-

„Kleine kinderen grijpen alles met een duim en een vinger. Die greep is ons uitgangspunt”

▲ De lesmethode 'Klavierleeuwen' is geschikt voor leerlingen vanaf 4 jaar. Foto: Shutterstock

gen naar Utrecht veel met elkaar daarover gesproken. Daar ontstond het idee om met dieren te werken die ieder kind kent.”

Zondag presenteerden Boot en Van Pommeren hun methode in theater Kikker in Utrecht. De eerste twee delen zijn net in druk verschenen, met begeleidende cd's waarop de muziek uit de boeken wordt uitgevoerd. Op dit moment zijn er landelijk al zo'n veertig docenten die gebruikmaken van hun methode. „Van Limburg tot Friesland en van Noord-Hol-

land tot Drenthe”, zegt Boot. Van Pommeren: „Deel 3 komt eraan, het verschijnt binnen nu en anderhalf jaar. Het gaat in elk geval geen zeven jaar duren, zoals bij de eerste twee delen. We zijn beiden perfectionistisch en hebben soms uren gediscussieerd over de vraag of een dier niet toch nog een duizendste millimeter naar links of rechts moest.”

Met de methode van Boot en Van Pommeren zijn kinderen een flinke tijd onder de pannen. „Mijn snelste leerling was in anderhalf jaar klaar met 'Klavierleeuwen' en 'Podiumbeesten”, zegt Van Pommeren. „Mijn snelste deed er twee jaar over”, zegt Boot. Van Pommeren: „Het hangt erg van de leerling af. Hoe jonger ze beginnen, hoe langer ze erover doen. Ik denk dat de gemiddelde leerling drie jaar bezig is met de eerste twee delen.” In het tweede deel maken leerlingen langzaam maar zeker kennis met het reguliere notenschrift en in deel 3 wordt de overstap voltooid. Van Pommeren: „Daarna zijn ze klaar voor de jeugdalboms van componisten als Tsjajkovski, Bartók en Kabalevsky of sonatines van Clementi of Kuhnau. Dat werkt.”

Beide pianistes hebben een bloeiende lespraktijk en ontwikkelden de methode in hun vrije tijd. „We hebben er nog niks mee verdiend”, zegt Van Pommeren. „Dat moet nu komen.” Nog even voor de duidelijkheid: „De methode is niet alleen voor jonge kinderen geschikt. Alles wat er volgens ons goed aan is, is goed voor leerlingen van alle leeftijden. Maar de problemen waar je als pianoleraar tegenaan loopt, zijn bij jonge kinderen het grootst. Vandaar.”

Klavierleeuwen

De lesmethode piano is te bestellen via www.deklavierleeuwen.nl. Er zijn ook stempeels van de dieren verkrijgbaar, waarmee extra, eigen lesmateriaal kan worden gemaakt. Annemieke Boot geeft les in Amersfoort. Mara van Pommeren begint in februari een lespraktijk in Groningen.

